

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Udrag fra Skyggebilleder

Citation: Andersen, H. C.: "Skyggebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831", i Andersen, H. C.: *Skyggebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831*, udg. af Johan de Mylius, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, 1986, s. 114. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-andersen01val-shoot-idm139649681839760/facsimile.pdf> (tilgået 09. maj 2024)

Anvendt udgave: Skyggebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831

er, Espalier med deilige, fyldige Mosroser snoede sig op ad Væggene paa flere Huse.

En høj Trappe førte op til Altanen foran *Sonnenstein*, hvorfra man saae ud over den store Elbfloed til *Dresden*. Næsten fra hele Tydskland sendes Vanvittige her hen, hvor de da erholde den bedste Pleie, og ofte deres Sundhed igjen.

En ganske underlig Følelse maa gribe Enhver ved et Besøg indenfor disse Mure, der indeslutter en Verden for sig, en Verden, der er revet ud af sin naturlige Bane, hvor derfor den livsgrønne Spire sammenkrømper eller udvikler sig til en aandelig Vanskabning. Phantasi-en, denne Livets bedste Cherub, der tryller os et Eden i Ørkenens Sand, der løfter os paa sine stærke Arme over den dybeste Afgrund, over det høieste Bjerg, ind i Guds herlige Himmel, er her en frygtelig Chimære, hvis Medusa-Hoved forstener Fornuftens Tanke, og aander en magisk Kreds om det ulykkelige Offer, der da er tabt for Verden.

Seer Du det lille, firkantede Værelse med det jerngittrede Vindue høit oppe? Midt i Halmen, paa Gulvet, sidder den nøgne Mand, med det sorte Skjæg og med en Straackrands om Hovedet, den er hans Krone; en vissin Tidsel, han fandt i Halmen, er hans Scepter; han slaar efter Fluerne, der surre om ham; thi han er Konge, han er Despot, Fluerne ere hans Undersaatter, de have gjort Oprør, siger han, de ville have hans Hoved, de ere trængte derind, han begriber ikke selv hvorledes; men han føler, hvor de storme derinde, men kunne dog ikke rive ham det af Skuldrene.

Her nærmer sig os et Fruentimmer, hun har været smuk, men Smerten har forstyrrret hendes Træk. »Jeg er *Tasso's Leonore*; *Heine* har ogsaa besunget mig! ak ja, der ere mange Digttere som have sjunget om mig, og det kan ret kildre et qvindelig Hjerte! det er min Triumph; der var ogsaa Een, men han kunde ikke besyngte mig, og saa skjød han sig i Hjertet og det var da ligesaa godt som en Sang, — nu er hele Verden blevet gal af Kjærlighed til mig, og derfor er jeg taget herud paa dette fremmede Slot; men de ere nu ogsaa her allesammen blevne gale af at see paa mig; men jeg kan jo ikke gjøre derved!»

Ved det aabne Vindue sidder en ung, bleg Mand, han støtter Hovedet paa Armen og seer ud paa den røde Aftenhimmel og paa Skibene, der med udspændte Seil i Vinden, glide opad *Elben*! At vi nærme os, forstyrrer ham ikke i hans Betragtninger, han anseer sin hele

Tilværelse for en Drøm, erindrer sig en lykkeligere Tid han har oplevet, betragter nu os og den hele Natur, kun som Drømmebilleder.

En har den Fixe-Idee, at han troer, at kunne høre ethvert bankende Hjertes Pulselag, at kunne høre det briste i Døden – det brister for ham, i de vildeste Toner, saa han bliver rasende. Man binder ham i en Stol, der ved Hjul kan sættes i en hvirvlende Omdreining. Med et vildt Skrig suser han rundt, til Bevidstheden forgaaer ham, og man da standser Hjulet.

Men bort med disse frygtelige Billeder, Vognen venter alt, der i et Par Timer fører os tilbage til *Dresden*.

Tæt udenfor Byen, ved en Sump, saae jeg for første Gang i mit Liv, en Lygteemand; den hoppede lystigt, i en hvidblaae Flamme, hen ad Jorden; det var alt ganske mørkt da vi rullede ind i Byen.

Kun tre Dage havde jeg endnu at blive her, og der vare endnu mange Ting at see, meget jeg endnu eengang vilde besøge. Som Skyerne i en stormende Nat, jage disse Dages Billeder forbi min Sjæl; hver Time bragte mig noget Interessant. Jeg var paa Billedgalleriet, saae endnu engang de store Mesterses Værker og indprægede mig de herlige Billeder i Sjælen, hørte Messe i den catholske Kirke, og besteg endnu til Afsked, Bjergene i »plauenscher Grund«, en romantisk Egn tæt udenfor *Dresden*, der mindede mig om »Rübelands«, skjøndt den er langt rigere paa Afvexling end dette Harzparti. Veien løb mellem de bratte Klipper, der var en Flod, som dannede et Vandfald, og tæt ved laae en Mølle, Kulsviere kjørte ind i Skoven, og oppe paa Fjeldskrænten sad en lille Dreng og vogtede Gjeder, der var ikke et Malerie i hele Billedgalleriet i *Dresden*, hvor Figurerne kunde være bedre anbragte, end disse vare det her. En qvægende Ro laae over det venlige Landskab; det var som Fjelde, Skove og Blomster drømte om en sydligere Himmel, medens Floden rislede fort mellem Stenene og sang den hele Natur en mægtig, søvnbringende Vuggesang. *Dresden* selv laae saa venlig, mellem de grønne Viinbjerge; det hele Landskab var et Billede paa Barnets Fred, paa det uskyldige Hjertes romantiske Drømmerier. Mange foretrække *Tharand* for *plauenscher Grund*, andre denne for hin; jeg veed ikke hvilket Parti jeg skal træde over paa, begge havde mig noget Eiendommeligt, noget, der ret gjorde, at man fandt sig vel her. Belysningen af en Egn, og Belysningen i vor egen Sjæl, i det vi betragter den, virker saa uendeligt meget. *Plauenscher Grund* med sin bugtede Vei under Klipperne, hvor der er Liv og